

УДК 811.161.2'243

THE THEME OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN THE LINGUODIDACTIC DIMENSION

Oksana Horda
Oksana Trumko

*Lviv Polytechnic National University
International Institute of Education
Culture and Diaspora Relations
32a Bandera str., 79013, Lviv, Ukraine
phone: 032 258 01 51
e-mail: hordaoksana@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-8120-9591>
phone: 067 454 21 62
e-mail: oksana_trumko@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0003-3816-6164>*

Over the past decade, the topic of war has been a key one in various scientific discourses. Linguistic studies are also increasingly focusing on it. But today, this topic is still poorly studied in linguodidactics, particularly in teaching Ukrainian as a foreign language (UFL). This confirms the significance of this paper.

The article analyzes the training materials (texts and exercises) for teaching Ukrainian as a foreign language (UFL), which reveal the events of the Russian-Ukrainian war, starting from 2014 to the present day. Linguistic and cultural content of the new textbooks in UFL is considered. The focus is on the educational materials of the textbook “The Key to Ukraine: Cities and People” in two parts (B2–C1 levels) and the textbook “Catch Skovoroda” (B1–B2 levels). Both books were prepared by the authors of the International Institute for Education, Culture and Diaspora Relations of Lviv Polytechnic National University. These textbooks take into account the historical and political events taking place in Ukrainian society and influencing the development of the Ukrainian language, in particular its lexical system.

The article analyzes texts for reading and listening, new military vocabulary given in them, pre- and post-text exercises and tasks aimed at developing communication skills. Studying these materials will help foreign speakers to master military neologisms faster, ensure understanding of the news content in Ukrainian media, promote pro-Ukrainian narratives, and allow them to communicate on this topic in various fields.

In addition, the realization of the topic of the Russian-Ukrainian war in UFL textbooks will help foreigners to develop socio-cultural competence about Ukrainians in the most difficult period of their lives and will evoke a sense of empathy for the heroic Ukrainian people.

Key words: Ukrainian as a foreign language, linguodidactics, foreign language audience, Russian-Ukrainian war, textbook “The Key to Ukraine: Cities and People”, textbook “Catch Skovoroda”.

DOI:

Statement of the problem. Since 2014 and throughout the decade, the theme of war has become a key one in various discourses: political, informational, historical, philosophical, educational, cultural, artistic, literary, etc. It is also increasingly attracting the attention of linguists.

Analysis of recent studies and publications. Publications of recent years have substantiated the relevance of the sociolinguistic approach to studying the interaction of the concepts of “language” and “war” [7 : 102–103], examined the propaganda discourse in the context of hybrid warfare, and analyzed the means of pseudo-peaceful Russian propaganda based on the program “Let’s Talk!” (rus. “Надо поговорить!”) [8 : 136–141], revealed the functional nature and language and nominative design of the call signs of Ukrainian ATO soldiers in modern Ukrainian Internet publications and information sites

[12 : 344–346]; attention is focused on the realization of certain functions of language in the context of the Russian-Ukrainian war: emotional and expressive; the function of amulet (separation of “friends” from “foes”); the function of a conditional symbol, a cipher; the function of a verbal password and identification [4 : 26–27].

However, this problem has not yet been studied much in the linguodidactic aspect, in particular in the context of teaching Ukrainian as a foreign language (UFL). There are only a few papers on the topic. For example, A. Chuchvara substantiates the prerequisites for successful communication on the topic of the Russian-Ukrainian war among foreign language learners. The scholar analyzes the lexical and semantic means of naming military events in Ukraine, trying to reveal the falsity of the versions of the civil war in Ukraine, the illegal annexation of the Autonomous Republic of Crimea and the civil armed conflict in Donbas at classes with foreign students [11 : 3].

The article by O. Zlotnyk-Shahina analyzes military and political neologisms, the ways they are created and the means of studying them. The author proposes exercises to help foreign students studying UFL to master and understand the relevant vocabulary in modern journalistic texts of political and military content [5 : 111].

The events of the war have promoted artistic, literary, and musical creativity on this topic. Contemporary composers and singers are creating new music to support Ukraine’s defenders, as well as arranging long-known compositions.

For example, in February 2022, the Ukrainian song “Oh, the red viburnum in the meadow” gained new popularity. It is famous since Cossack times and well known among Ukrainians as the anthem of the Ukrainian Sich Riflemen, a legion that fought against the Russian Empire as part of the Austro-Hungarian army during World War I.

Given that nowadays the whole world is singing this song and that lyrics are a very successful teaching material in the process of learning a foreign language [1 : 210; 3 : 177], we have developed methods for learning the song and the history of its creation for foreigners learning UFL at the B2 level. The teaching model is based on the text-centered approach. The students read the text “The History of the 400-Year Song”, study linguistic and country-specific comments to it, in particular about famous Ukrainian figures and Ukrainian military formations whose names are mentioned in the text. They do a number of tasks aimed at studying the semantics of the lexeme *калина* (viburnum) and work with the lyrics of the song “Oh, the red viburnum in the meadow” [2 : 67–70].

The teaching material was tested in the classroom with students of the XVIII International School of Ukrainian Studies “Step to Ukraine” of the IIEC.

Unfortunately, there are still very few applied linguistic and didactic studies on the topic of war, and there is a need to talk about military events with foreigners today, as Ukraine’s enemy (the Russian Federation) is also waging an information war and using such “weapons” as fakes and propaganda. Through these means, the aggressor falsely informs the world about the tragic events taking place in our country. That is why it is especially important to introduce the topic of the Russian-Ukrainian war into the UFL educational literature.

Our aim is to reveal the main features of presenting military content in new linguistic and cultural studies publications for international students.

Presentation of the main research material. The Standardized requirements for the levels of proficiency in Ukrainian as a foreign language provide for the study of war topics, starting from the borderline (B1) level [10 : 49].

The textbooks “The Key to Ukraine: Cities and People” (B2–C1 levels) and “Catch Skovoroda” (B1–B2 levels) include materials covering the events of the Russian-Ukrainian war started by Russia in 2014. Both publications were developed and published by the authors of International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations (IIEC) of Lviv Polytechnic National University. We will now focus on these materials.

The textbook “The Key to Ukraine: Cities and People” includes the texts “Cyborg Memorial Day” and “The Black Sun” as part of the module on Donetsk. The first text is dedicated to the defenders of the Donetsk airport who defended this facility for 242 days, from May 26, 2014 to January 22, 2015, and the second text is an excerpt from the novel of the contemporary Ukrainian writer Vasyl Shkliar, which retells the story of a soldier of the Azov volunteer regiment with the call sign Maliar about his personal experience of the Russian-Ukrainian war.

Both texts include the vocabulary that is relevant to the present. A foreign student can hear these words in news content and in various daily communication situations: *російсько-українська війна, позивний, побратим, кіборг, комбат, окупант, сепаратист, прорив, двохсотий, трьохсотий*, etc. [6 : 124–126, 133–134].

The texts are supplemented with glossaries, pre- and post-text exercises, and communication tasks in pairs and groups. Here are some of them:

1. *Складіть твір-роздум на військову тематику (5–7 речень), використовуючи слова зі словника.*
2. *Як ви думаєте: чи можна захоплювати чужу територію та чи потрібно захищати Батьківщину?*
3. *Які визначальні для історії битви відбувалися у країні, де ви проживаєте? Розкажіть про них.*
4. *Складіть лист-подяку захисникам Донецького аеропорту – кіборгам.*
5. *Уявіть, що Ви зустріли кіборга. Висловіть йому співчуття щодо втрати побратимів.*
6. *Розподіліть ролі військового та кореспондента. Візьміть інтерв'ю та довідайтеся про події минулої доби на Сході України.*
7. *Складіть проєкт соціальної реклами проти війни.*

Besides, the section with the legend of Savur-Mohyla as the main text provides information about the battles for this burial mound in 2014, and it is proposed to draw parallels between the Cossacks and the ATO soldiers [6 : 104–111]. The vocabulary includes the concepts of *АТО*, “*ДНР*”, etc. The section on Crimea mentions the occupation of the peninsula in 2014 [6 : 162].

The textbook “Catch Skovoroda” was published in 2023 and is dedicated to the 300th anniversary of the philosopher’s birth. Its authors decided to bring the philosopher into the present and show his travel through modern Ukraine and the world. In the book the events take place on the eve of Russia’s full-scale invasion of Ukraine and during the first months of the war. Therefore, the textbook includes plenty of information, exercises and communicative tasks on this topic. This allows the foreign language audience to learn the vocabulary of the relevant thematic group, promotes the development of monologue and dialogue speaking skills; forms knowledge about the events in Ukraine, our heroic struggle and some historical facts; fosters empathy for Ukrainians who suffered through the war, etc. Some of the texts and exercises directly realize this goal, while others are indirect, appealing to the reader’s experience.

Several chapters address the issue of war. However, the key theme is found in the

third chapter, “On the Enemy’s Territory”, and in the last chapter, “Skovorodynivka is a place of my peace and anxiety”.

The chapter “On the Enemy’s Territory” [9 : 23–33] tells about the time when Hryhorii Skovoroda was in St. Petersburg, and while reading the text, a foreign student learns from the philosopher that Russia has attacked Ukraine: *“про своє життя в петербурзі написав твір “Сон”, де всі свої враження й відтворив. А стежачи за тим, що відбувається сьогодні, розумію – актуальності цей текст не втратив. Адже росія, як завжди, намагається привласнити собі чужі території, а якщо їй не вдається це, то береться за нашу культуру, філософію, історію, багатства. Вірю, що старі амбіції росіян на решті втихомиряться, а Україна відстоїть свою свободу, свою державу”* [9 : 27].

In pre- and post-text exercises, the authors tell the story of our millennial struggle against the aggressor, explain why geographical names associated with Russia are written with a lower-case letter, and highlight the attitude of Ukrainians towards Russians after February 24, 2022. The section also includes the following tasks:

1. *Перегляньте зображення обкладинок світових видань про російсько-українську війну. Запропонуйте свій варіант. Що ви б зобразили на обкладинці та який би дали заголовок?*

2. *Перегляньте світлини Міст-героїв України. З’ясуйте, які ще міста отримали цей статус у 2022 році. Розкажіть про одне із міст: до і після* [9 : 25, 30].

They aim to encourage foreigners to search for the truth and reflect on it on their own. The section is complemented by tasks that require comparing the lives of Ukrainians before the war and after the start of the full-scale invasion; describing the reaction of the country in which the student lives to the Russian-Ukrainian war; writing a letter to a resident of the city destroyed during the war; proposing a plan for the reconstruction of one of the cities destroyed during the Russian-Ukrainian war, etc.

The topic of the destroyed cities is touched upon in the section “Travelling through Kharkiv”, which offers to read chronicles written by Serhii Zhadan during the full-scale invasion of Ukraine by the Russian occupiers. They describe the events of March 30 and July 6, 2022, including the destruction of the main building of the Skovoroda Pedagogical University. In addition to working on their content and learning new vocabulary, students can create a social media post based on the above texts by Serhii Zhadan, which describes the terrible consequences of Russian shelling of the city of Kharkiv [9 : 181].

The textbook includes another creative task about the losses suffered by Ukraine in the war, which should encourage students to search and reflect: *“Розгляньте світлини українських “щастя”, “мрії”, “свободи”. З’ясуйте, що з ними трапилося у 2022 році, коли відбулося повномасштабне вторгнення росії в Україну? Поміркуйте, чи можна знищити щастя, мрію і свободу”* [9 : 113]. The photos show the city of Shchastia, the Mriya airplane, and the Freedom Square.

The chapter “Skovorodynivka is a place of my peace and anxiety” [9 : 182–192] reveals the topic of “War” through the relevant vocabulary: *вишкіл, військовий* (noun), *знищити, наступ, орда* (a derogatory name for a large enemy army), *територіальна оборона, Збройні Сили України, капелан, зброя, маскувальна сітка, гуманітарна допомога, окоп*. These words are presented in the vocabulary and pre-textual exercises. There are synonyms for some words. There is also a task to distinguish the meanings of words: *військовий* (related to the army) and *воєнний* (related to war). When studying together with phraseology, they work out the meaning of the phraseological unit *брати зброю в руки*.

In the text, Hryhorii Skovoroda tells about the attack on Ukraine: *“Я пишу ці рядки в час великої російсько-української війни. Ворог зі сходу таки почав повномасштабний наступ на мою Батьківщину”*, about the destruction of the museum in Skovorodynivka: *“в ніч на 7 травня 2022 року нащадки моїх гонителів – російські окупанти – захотіли “остаточно розв’язати моє питання”. Прямим влучанням ракети зруйнували мій дім”*, about his actions during the war: *“Від перших днів вторгнення я не сидів склавши рук, а став волонтером – допомагав доставляти гуманітарну допомогу, плести маскувальні сітки, виступав перед бійцями територіальної оборони та воїнів Збройних Сил України. Оскільки ж маю теологічну освіту, то, по суті, став капеланом для наших військових – слухав їхні розповіді, ділив із ними їхні переживання. Та відколи знищили мій дім, як і доми мільйонів українців, цієї діяльності моєму серцю стало замало. І я вирішив взяти до рук зброю, піти на фронт. Я сумлінно пройшов вишкіл і зараз вже в окопах”* [9 : 185–186], etc. Thus, foreigners can see in what context we can use the vocabulary of the corresponding thematic group.

Tasks for developing communication skills deserve special attention. For example, they include photographs of the museum destroyed on May 7, 2022, and suggestions to think about how the philosopher felt when he saw them; using Hryhorii Skovoroda’s aphorisms, to make an appeal to the international community to help Ukraine in the war; and, dividing the roles of a journalist and Hryhorii Skovoroda, to ask the philosopher about his struggle for Ukraine’s independence.

The authors of the textbook have also included the greeting “Good evening, we are from Ukraine!”, an extremely popular greeting in 2022, which is represented in the following tasks:

1. *Прослухайте пісню “Доброго вечора, ми з України”. Які асоціації вона у вас викликає? Дізнайтеся історію її виникнення.*

2. *Уявіть, що вам випала нагода обрати зображення для марки “Доброго вечора, ми з України”. Оберіть ту марку, яка вам найбільше до вподоби. Напишіть допис від імені Григорія Сковороди в соціальних мережах про подію, з якою пов’язана ця марка.*

The illustration for the exercise depicts: 1) a warrior from KALUSH (the Ukrainian band, the winner of the Eurovision Song Contest 2022); 2) Putin being stopped by the Ukrainian Armed Forces; 3) a goose in a field with the military (an appeal to the false information spread by Russian propaganda); 4) a tractor pulling a Russian tank; 5) a ceramic rooster (a surviving figurine that was on a kitchen cabinet in the destroyed house in Borodyanka).

Some chapters highlight the support and assistance that Ukraine received from the world. For example:

1) in the section “Admiration for Yaroslav” in the reading text, Skovoroda says: *“Мандруючи теперішньою Польщею, відчув неабияку приязнь і гостинність до українців. Дякую, Господи, що хоч на заході маємо добрих сусідів”* [9 : 80];

2) in the section “Ukrainian-populated areas of Poland. Rzeszów” in the pre-text exercise we read: *“У 2022 році Ряшів став першим “Містом-рятівником” України. Це спеціальне звання Президент України запровадив для міст-партнерів, що надають допомогу українцям через російську агресію”* [9 : 67].

The authors of the textbook also paid attention to the issue of forced migrants. A foreign student learns about them through the information in the texts: *“5 березня 2022 року 11-річний хлопчик прибув на українсько-словацький кордон... Загалом від по-*

чатку вторгнення російського окупанта на українську землю Словаччина прийняла тисячі українців” [9 : 91], and exercises: “Розгляньте світлини, зроблені на українсько-польському кордоні у 2022 році. Пригадайте, що розповідав Григорій Сковорода про свою подорож. Порівняйте інформацію. Поміркуйте, що відчувають люди на фотографіях”. / “Напишіть листа підтримки людям, які змушені покинути рідний дім. Використайте афоризми Григорія Сковороди про дружбу” [9 : 71].

The manual also mentions the song “Oh, the red viburnum in the meadow”; you need to listen to the melody, guess it, find out the history of the song’s origin and why it became relevant in 2022 [9 : 22].

Conclusions. Therefore, the new textbooks in UFL aimed at linguistic and cultural studies consider the historical and political events taking place in Ukrainian society and influencing the development of the Ukrainian language, in particular its lexical system. The realization of the topic of the Russian-Ukrainian war in UFL textbooks will help foreigners to master military neologisms faster, form socio-cultural competence about Ukrainians in the most difficult period for our nation and evoke a sense of empathy for the heroic people.

Список використаної літератури

1. Антонів О. Українська пісня як об’єкт вивчення в іншомовній аудиторії. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2009. Вип. 4. С. 206–211.
2. Горда О. “Ой у лузі червона калина похилилася”: вивчення пісенної спадщини українців в іншомовній аудиторії. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 51. Т. 1. С. 66–71. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part_1/12.pdf (дата звернення: 20.09.2023).
3. Денга О. Використання пісень на уроках української мови як іноземної. *Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні* : матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, 18–20 травня 2016 р. Тернопіль, 2016. С. 175–177.
4. Дячук Т. М., Литвинська С. В., Добровольська Л. А. Роль мови під час війни. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 27. Т. 2. С. 24–28. URL : http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/4.pdf (дата звернення: 05.09.2023).
5. Злотник-Шагіна О. О. Особливості вивчення військових та політичних неологізмів в іншомовній аудиторії. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія” : Серія : Філологія*. 2023. Вип. 19(87). С. 111–115. URL : <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3940> (дата звернення: 19.03.2024).
6. Ключ до України : міста і люди : підручник / І. Ключковська та ін. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч. 2. 296 с.
7. Мацюк Г. Взаємодія понять *мова – війна* як об’єкт лінгвістичного аналізу: результати і нові підходи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35. Т. 7. С. 101–106. URL : http://www.arphn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_7/19.pdf (дата звернення: 06.09.2023).
8. Підкуймуха Л. Ми ж один народ, або до питання “мирної” пропаганди в російському медіапросторі. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen Die Ukraine aus globaler Sicht* : XI Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik, München 29. Oktober – 01. November 2020 / herausgegeben von Olena Novikova und Ulrich Schweier. Hildesheim : Olms Georg, 2021. S. 135–144. URL : <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/24357> (дата звернення: 06.09.2023).
9. Спіймай Сковороду: навчальний посібник / І. М. Ключковська, О. М. Горда, Н. Р. Данчишин, О. М. Трумко, Н. М. Мартинишин. Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2023. 220 с.
10. Стандартизовані вимоги : рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань : посіб. / Д. Мазурик та ін. Київ : ІНК ОС, 2020. 186 с.

11. Чучвара А. Мова і війна: перспективи міжкультурної комунікації в іншомовній аудиторії. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2023. Вип. 17. С. 3–14. URL : <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinoss/article/view/3904> (дата звернення: 06.03.2024).

12. Шулська Н. Номінативна характеристика позивних імен бійців АТО, уживаних у мові ЗМІ. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : Мовознавство*. 2017. Вип. 1 (27). С. 342–347. URL : <http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8423/1/Shulska.pdf> (дата звернення: 07.09.2023).

References

1. Antoniv O. Ukrainiska pisnia yak ob'iekt vyvchennia v inshomovnii audytorii. *Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi*. 2009. Vyp. 4. S. 206–211.

2. Horda O. “Oi u luzi chervona kalyna pokhylylasia”: vyvchennia pisennoi spadshchyny ukrainsiv v inshomovnii avdytorii. *Innovatsiina pedahohika*. 2022. Vyp. 51. T. 1. S. 66–71. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part_1/12.pdf (data zvernennia: 20.09.2023).

3. Denha O. Vykorystannia pisen na urokakh ukrainskoi movy yak inozemnoi. *Aktualni pytannia orhanizatsii navchannia inozemnykh studentiv v Ukraini : Materialy III Mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii, 18–20 travnia 2016 r. Ternopil, 2016*. S. 175–177.

4. Diachuk T. M., Lytvynska S. V., Dobrovolska L. A. Rol movy pid chas viiny. *Zakarpatski filolohichni studii*. 2023. Vyp. 27. T. 2. S. 24–28. URL : http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/4.pdf (data zvernennia: 05.09.2023).

5. Zlotnyk-Shahina O. Osoblyvosti vyvchennia viiskovykh ta politychnykh neolohizmiv v inshomovnii audytorii. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiia” : Seriia : Filolohiia*. 2023. Vyp. 19(87). S. 111–115. URL : <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3940> (data zvernennia: 19.03.2024).

6. Kliuch do Ukrainy: mista i liudy : pidruchnyk / I. Kliuchkovska ta in. Lviv : Kolir PRO, 2020. Ch. 2. 296 s.

7. Matsiuk H. Vzaiemodiia poniat mova – viina yak ob'iekt linhvistychnoho analizu: rezultaty i novi pidkhody. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 2021. Vyp. 35. T. 7. S. 101–106. URL : http://www.aphn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_7/19.pdf (data zvernennia: 06.09.2023).

8. Pidkuimukha L. My zh ody narod, abo do pytannia “myrnoi” propahandy v rosiiskomu mediaprostori. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen Die Ukraine aus globaler Sicht : XI Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik, München 29. Oktober – 01. November 2020 / herausgegeben von Olena Novikova und Ulrich Schweier. Hildesheim : Olms Georg, 2021*. S. 135–144. URL : <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/24357> (data zvernennia: 06.09.2023).

9. Spiimai Skovorodu: navchalnyi posibnyk / I. M. Kliuchkovska, O. M. Horda, N. R. Danchyshyn, O. M. Trumko, N. M. Martynshyn. Lviv : Vydavnytstvo Lvivska politekhniky, 2023. 220 s.

10. Standartyzovani vymohy: rivni volodinnia ukrainskoiu movoiu yak inozemnoiu A1–C2. Zrazky sertyfikatsiinykh zavdan : posib. / D. Mazuryk ta in. Kyiv : INKOS, 2020. 186 s.

11. Chuchvara A. Mova i viina: perspektyvy mizhkulturnoi komunikatsii v inshomovnii avdytorii. *Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi*. 2023. Vyp. 17. S. 3–14. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinoss/article/view/3904> (data zvernennia: 06.03.2024).

12. Shulska N. Nominatyvna kharakterystyka pozyvnykh imen biitsiv ATO, uzhyvanykh u movi ZMI. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seriia : Movoznavstvo*. 2017. Vyp. 1 (27). S. 342–347. URL : <http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8423/1/Shulska.pdf> (data zvernennia: 07.09.2023).

ТЕМА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В ЛІНГВОДИДАКТИЧНОМУ ВИМІРІ

Оксана Горда, Оксана Трумко

*Національний університет “Львівська політехніка”
Міжнародний інститут освіти, культури та зв’язків з діаспорою
Національного університету “Львівська політехніка”
вул. С. Бандери, 32а, 79013, Львів, Україна
тел.: 032 258 01 51
ел. пошта: hordaoksana@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-8120-9591>
тел.: 067 454 21 62
ел. пошта: oksana_trumko@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0003-3816-6164>*

Упродовж останнього десятиліття тема війни стала ключовою у різних наукових дискурсах. Дедалі більше на ній фокусують увагу й у мовознавчих дослідженнях. Але сьогодні ця тема ще мало розроблена в лінгводидактиці, зокрема щодо навчання української мови як іноземної (УМІ). Це підтверджує актуальність публікації.

У статті проаналізовано навчальні матеріали (тексти та вправи) з української мови як іноземної (УМІ), які розкривають події російсько-української війни, починаючи з 2014 року і до сьогодні. Йдеться про контент нових навчальних видань з УМІ лінгвокраїнознавчого спрямування. Сфокусовано увагу на навчальних матеріалах підручника “Ключ до України: міста і люди” у двох частинах (рівні В2–С1) і навчального посібника “Спіймай Сквороду” (рівні В1–В2). Обидві книги підготували авторські колективи Міжнародного інституту освіти культури та зв’язків з діаспорою Національного університету “Львівська політехніка”. У зазначених навчальних виданнях враховано історично-політичні події, які відбуваються в українському суспільстві та мають вплив на розвиток української мови, зокрема її лексичної системи.

Об’єктом аналізу у статті стали тексти, призначені для читання та слухання, подана в них нова лексика воєнної тематики, дотекстові та післятекстові вправи і завдання, спрямовані на розвиток комунікативних навичок. Опрацювання цих матеріалів допоможе іншомовцям швидше опанувати воєнні неологізми, забезпечить розуміння новинного контенту, який містять українські медіа, сприятиме поширенню проукраїнських наративів і дасть змогу комунікувати на цю тему у різних сферах.

Окрім того, актуалізація теми російсько-української війни у підручниках з УМІ лінгвокраїнознавчого спрямування сприятиме формуванню в іноземців соціокультурної компетенції про українців у найскладніший період їхнього життя та викликатиме у них почуття емпатії до героїчного українського народу.

Ключові слова: українська мова як іноземна, лінгводидактика, іншомовна аудиторія, російсько-українська війна, підручник “Ключ до України: міста і люди”, навчальний посібник “Спіймай Сквороду”.

*Стаття надійшла до редакції 21.03.2024
доопрацьована 28.03.2024
прийнята до друку 02.04.2024*